

Pöytäkirja

11.4.2024

 VN/36476/2023
 VN/36476/2023-VM-28

**Valtionavustustoiminnan yhteiskehittämisen ja yhteisten
 valtionavustuspalvelujen strategisen ohjaamisen yhteistyöryhmän kokous**

Aika Tiistai 9.4.2024 klo 13.30–15.30

Paikka Teams

 Läsnä Vesa Lipponen, valtiovarainministeriö, puheenjohtaja
 Tuula Lybeck, valtiovarainministeriö, varapuheenjohtaja
 Mari Näätsaari, Valtiokonttori, jäsen (klo 14.30 alkaen)
 Ahti Iiskola, liikenne- ja viestintäministeriö, jäsen
 Matti Hyytinen, maa- ja metsätalousministeriö, jäsen
 Mikko Lehtonen, oikeusministeriö, jäsen
 Tiina Kuoppa, opetus- ja kulttuuriministeriö, jäsen
~~Petri Saarukka, puolustusministeriö, jäsen~~
 Johanna Herrala, sisäministeriö, jäsen
 Lassi Kauttonen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, jäsen
 Jenni Hyvärinen, työ- ja elinkeinoministeriö, jäsen
 Ramses Malaty, ulkoministeriö, jäsen
 Piritta Sirvio, valtioneuvoston kanslia, jäsen
 Merja Salmi, valtiovarainministeriö, jäsen (klo 15 alkaen)
 Tiina Kotonen-Pekkanen, ympäristöministeriö, jäsen
 Pauliina Smolander, KEHA-keskus, pysyvä asiantuntija
 Juha Pulkkinen, Innovaatiorahoituskeskus Business Finland, pysyvä asiantuntija
 Virpi Myllykoski, Ruokavirasto, pysyvä asiantuntija
~~Hanna Heinonen, STEA, pysyvä asiantuntija~~
 Liisa Huovinen, Suomen Akatemia, pysyvä asiantuntija
 Joose Niemi, Valtiokonttori, kutsuttu asiantuntija (klo 14.30 alkaen)
 Leena Rantala, valtiovarainministeriö, sihteeri

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Puhelin
Telefon
Telephone
Faksi
Fax
Fax
s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

 PL 28
 00023 Valtioneuvosto

 Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

 0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Pöytäkirja

1 Kokouksen avaaminen ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen, ja läsnäolijat kirjattiin.

2 Esityslistan hyväksyminen

Päätös: Työryhmä hyväksyi 9.4.2024 päivätyn esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Päätös: Työryhmä hyväksyi edellisen kokouksen (01/2024) pöytäkirjan.

4 VA-palvelujen hallintamalli

Leena Rantala esitteli yhteisten valtionavustuspalvelujen hallintamallin, joka on valmisteltu loppuun edellisen kokouksen keskustelu ja kommentit huomioon ottaen. Hallintamalli julkaistaan VA-yhteistyöryhmän Hankeikkunassa ja linkitetään valtiovarainministeriön valtionavustukset-verkkosivuille sekä Valtiokonttorin valtionavustuspalvelujen verkkosivuille.

Päätös: Työryhmä merkitsi hallintamallin valmistumisen ja julkaisemisen tiedoksi.

5 Kokonaiskuva yleishyödyllisille yhteisöille vuonna 2023 maksetuista avustuksista

Tuula Lybeck esitteli yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarisen neuvottelukunnan toiminnan yhteydessä toteutettua tiedonkeruuta ja analyysia vuonna 2023 yleishyödyllisille yhteisöille maksetuista avustuksista. Tiedot on koottu valtion liikekirjanpidon tileiltä, valtion talousarviosta ja tilijaottelusta. Hallinnonalat (OKM, MMM, UM) ovat osaltaan tarkistaneet tiedot. Neuvottelukunnalle esitelty raporttiluonnos on myös esimerkki valtionavustuksia koskevan tiedon keräämisestä ja hyödyntämisestä.

Työryhmän keskustelussa esiin nousseet asiat:

Pohdittiin, miten rajataan ja määritellään termit yleishyödyllinen yhteisö ja kansalaisjärjestö. Mikko Lehtonen kertoi, että kansalaisjärjestöstrategian valmistelussa ei ole tässä vaiheessa laadittu varsinaista kansalaisjärjestön määritelmää. Yleisesti kansalaisjärjestöjen piirteinä pidetään mm. voiton tavoittelemattomuutta, vapaaehtoisuutta ja yleishyödyllisyyttä.

Todettiin, että analysointi- ja raportointityökalut ovat valtionavustustoiminnassa tarpeen ja esitelty raportti lisää tietopohjaa ja tuo näkyvyyttä yleishyödyllisille yhteisöille maksettuihin avustuksiin. Tietojen tarkistaminen aiheutti jonkin verran työtä. Raportoinnin jatkokehittämisessä on hyvä ottaa huomioon myös muut sektorit, joille avustuksia maksetaan. Esimerkiksi ulkoministeriössä on myös omia tarpeita valtionavustustiedon hyödyntämiseksi.

Havaintona raportista on esimerkiksi, että pääomatalouteen kohdentuvien valtionavustusten osuus näyttää pieneltä. Raportin avulla voidaan myös tarkastella, kuinka paljon ministeriö kirjanpitoyksikönä maksaa avustuksia. Toiminnan kehittämiseen vaikuttaa luonnollisesti eduskunnan rooli esimerkiksi liittyen nimettyihin valtionavustusten saajiin tai käyttökohteisiin. Todettiin, että jos valtiovarainministeriö laatii hallintamallissa mainitun selvityksen valtionavustustoiminnan toimintamallinmukaisuudesta, on siinä hyvä ottaa huomioon eduskunnan ns. joululahjarahat ja muut vastaavat tilanteet, joissa eduskunta on rajannut valtionavustuksen mahdollista saajaa.

Päätös: Työryhmä merkitsi tiedoksi raporttiluonnoksen ja siitä käydyn keskustelun.

6 Valtionavustustoiminnan yhdenmukaistamista koskevien aloitteiden käsittely; ehdotus toimintatavaksi

Leena Rantala esitteli ehdotusta yhdenmukaistamista koskevien aloitteiden käsittelyn toimintatavaksi. VA-yhteistyöryhmän yhtenä tehtävänä on tehdä aloitteita ja suosituksia yhtenäisten hyvien käytäntöjen käyttöönotoista hallinnonaloilla. Aloitteet voivat koskea valtionavustustoiminnan kehittämistä (esim. hakijaryhmäkohtaiset kehittämiskohteet, menettelytavat, talouteen liittyvät kysymykset), taikka yhteisten valtionavustuspalvelujen kehittämistä. Esimerkiksi Valtiokonttori voi tuoda yhteistyöryhmään palvelujen kehittämiseen ja yhdenmukaistamiseen liittyviä aloitteita periaatekeskusteluun, erillisen asiantuntijaryhmän valmisteluun taikka tiedoksi ja suositeltaviksi yhteisten palvelujen käyttöä laajemminkin. Muita foorumeja aloitteiden käsittelylle ovat Valtiokonttorin vetämä käyttöönottojen ohjausryhmä sekä yhteiskehittäminen.

Työryhmän keskustelussa esiin nousseet asiat:

Pohdittiin, onko jo olemassa listaa mahdollisista aloitteista. Esimerkiksi järjestöryhmän raportissa on mainittu monivuotiset yleisavustukset yhtenä kehittämiskohteena. Tähän vastattiin, että kehittämissuhteita tai -aihoita on hakijaryhmäkohtaisissa raporteissa sekä valtioavustuspalvelujen kehittämisen liittyen. Jatkoa varten voitaisiin koota ns. backlog mahdollisesti edistettävistä asioista.

Todettiin, että keskustelua kehittämistavoitteista ja strategisista linjauksista tarvitaan ja VA-yhteistyöryhmä on hyvä foorumi näille ja muutkin foorumit on hyvä ottaa huomioon tarpeen mukaan. Pohdittiin, tulisiko yhdenmukaistamista koskevien aloitteiden käsittelyä käsitellä valtionavustuspalvelujen hallintamallissa. Tähän vastattiin, että koska aloitteiden käsittely koskee myös laajemmin valtionavustustoiminnan kehittämistä sekä valtionapuviranomaisia, jotka eivät ole käyttöönottoissa mukana, toimintatapa ei ole otettu osaksi hallintamallia.

Todettiin, että yhteinen, poikkihallinnollinen asiakysymysten valmistelu on tärkeää. Toisaalta VA-hankkeessa tehty kehittämistyö on ollut hallinnonaloille työlästä ja vaatinut resursseja. Ad hoc -tyyppinen, yhteiseen sopimiseen perustuva toimintatapa ja esimerkiksi vertaisoppimisen hyödyntäminen olisivat kannatettavia toimintatapoja esimerkiksi jatkuvan alatyöryhmätyyppisen työskentelyn sijaan.

Päätös: Työryhmä kannattaa ehdotusta valtionavustustoiminnan yhdenmukaistamista koskevien aloitteiden ja suositusten edistämisestä VA-yhteistyöryhmän toiminnassa ja myös muilla foorumeilla. Toimintatavat tulee pitää keveinä, ja alatyöryhmiä perustetaan vain tarpeen mukaan. Myös ns. backlogin kokoaminen mahdollisesti edistettävistä asioista on kannatettavaa.

7 Valtiokonttorin tilannekatsaus

Mari Näätsaari esitteli yhteisten palvelujen kehittämisen ja käyttöönottojen etenemisen tilanteen. Käyttöönottoja on tiuhaan tahtiin, esimerkiksi viikoittain päättyy palveluissa avattuja hakuja. Tukipalvelut toimivat hyvin. Asiakastyytyväisyys on hyvällä tasolla. Valtionapuviranomaiset avaavat uusia hakuja myös itsenäisesti. Eroanalyysi ennen haun avaamista on tärkeä vaihe.

Tietojärjestelmäkehityksessä on pysytty aikataulussa, kehittämistyö on jopa nopeampaa kuin määrittely. Haasteena tällä hetkellä mm. rajapinnat sekä. road mapin mukaisten suunnitelmien toteuttaminen ja uusien toiveiden huomioon ottaminen. Yhteiskehittämistä on hyödynnetty esim. vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden raportoinnin suunnittelussa. Yksityshenkilöt hakijoina -suunnitteluprosessi on käynnistymässä. Seuraavassa kokouksessa voidaan esitellä yksityiskohtaisempi road map syksylle.

Valtiokonttori käynnistää kahden lisähenkilön rekrytoinnit valtionavustuspalveluihin. Kilpailutusprosessi on lähellä hankintapäätöksen ja uuden sopimuksen tekemistä. Valtiokonttori on tehnyt koulutustarvekyselyn, jonka perusteella suunnitellaan uusia koulutussisältöjä kesälle ja syksylle.

Työryhmän keskustelussa esiin nousseet asiat:

Asiakasvastaavien toimintaan ollaan tyytyväisiä. Pohdittiin, miksi hakija-asiakkaiden palaute hakemisesta on muita keskiarvoja alempi (3,4). Valtiokonttorilla ei ole asiasta tarkempaa analyysia. Yleisesti suuri osa palvelupyynnöistä liittyy Suomi.fi-valtuuksiin.

Päätös: Työryhmä merkitsi tiedoksi Valtiokonttorin tilannekatsauksen ja siitä käydyn keskustelun.

8 Tilannekatsaus vähimmäistietojen toimittamisesta ja asetuksen tarkistustarpeet

Joose Niemi Valtiokonttorista ja Leena Rantala valtiovarainministeriöstä esittelivät vähimmäistietojen toimittamisen tilannetta, esiin nousseita vähimmäistietojen toimittamista ja julkaisemista sääntelevän asetuksen tarkistamistarpeita ja muita kehittämistarpeita. Valtiokonttori on tehnyt havaintoja virheistä tai pulmista liittyen seuraaviin asioihin tietojen toimittamisessa: päätösten päivämäärätiedot, päätösten tyypit (myönteinen, kielteinen), henkilötunnuksen kirjaimet, hakija- ja saajatiedon toimittaminen vain nimenä, tiedon toimittaminen suomalaisesta oikeushenkilöstä jolla ei ole Y-tunnusta, kielteisiä päätöksiä koskevat tiedot, tilanteet joissa yhdessä päätöksessä on useampi valtionavustuksen saaja sekä EU:n varoista myönnettäviä avustuksia koskevien tietojen suppeus. Ratkaisukeinoja pulmiin ovat tekniset toimenpiteet, ohjeistuksen tarkennukset sekä osaltaan asetuksen tarkistaminen. Asetuksen pikaisemmat tarkistamistarpeet liittyvät esimerkiksi tietojen julkaisemiseen sekä kielteisiä päätöksiä ja tiettyjä taustamuuttujia (yleishyödyllinen yhteisö, taloudellinen toiminta, EU-taustaisuus, ulkomaille myönnetty) koskevien tietojen toimittamiseen.

Työryhmän keskustelussa esiin nousseet asiat:

Todettiin, että valtionavustuspäätös voi olla myös osittain kielteinen. Pohdittiin, että tietojen toimittamisessa esimerkiksi kielteisiin päätöksiin liittyen on hyvä ottaa huomioon julkisuuslain säännökset salassapitoperusteista.

Päätös: Työryhmä merkitsi tiedoksi vähimmäistietojen toimittamista koskevan tilannekatsauksen ja kehittämistarpeet sekä niistä käydyn keskustelun.

9 Muut asiat

Ei muita asioita.

10 Seuraava kokous

VA-yhteistyöryhmän seuraava kokous on 5.6.2024 klo 13.30-15.30.

11 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Liitteet

Liite 1 Kokouksen 01/2024 pöytäkirja

Liite 2 VA-palvelujen hallintamalli

Liite 3 Alustavia havaintoja yleishyödyllisille yhteisöille 2023 maksetuista avustuksista

Liite 4 Valtiokonttorin tilannekatsaus

Liite 5a Tietojen toimittamisen tilannekatsaus

Liite 5b Koontia asetuksen tarkistustarpeista

Liite 6 Ehdotus yhdenmukaistamisaloitteiden käsittelystä

Jakelu

Työryhmän jäsenet ja pysyvät asiantuntijat
Joose Niemi, Valtiokonttori

-